Ağdam böyük bir qayıdışın, milli qürurun və yenilməz iradənin rəmzidir

Ağdamın işğaldan azad edilməsindən sonra bu qədim yurdun həyatında baş verən dəyişikliklər təkcə bir bölgənin yenilənməsi deyil, həm də bütöv Azərbaycanın dirçəlişinin, milli iradəsinin və böyük qayıdış arzusunun reallaşmasının parlaq göstəricisidir. Uzun illər dağıntılara, xarabalıqlara və həsrət simvoluna çevrilmiş Ağdam bu gün ağ günlərini yaşayır - yenidən doğulur, yenidən qurulur, yenidən nəfəs alır. Bu torpaq həm tarixini, həm taleyini, həm də gələcəyini özündə yenidən birləşdirir.

Ağdamın dirçəlişində ilk diqqət çəkən məqam burada aparılan genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləridir. Şəhərin planlı şəkildə salınması, müasir texnologiyaların tətbiqi, yaşıl enerji zonası konsepsiyasının reallaşdırılması Ağdamı təkcə öz keçmişinə qayıdan bir məkan deyil, həm də gələcəyin şəhərinə çevirir. Salınan yeni yollar, infrastruktur xətləri, su və enerji təminatı, təmiz və ağıllı şəhər modeli bu torpağın əvvəlki dövrdə məruz qaldığı dağıntıların üzərindən qalxaraq yeni keyfiyyət formalaşdırmasına şərait yaradır.

Mədəniyyət paytaxtı kimi Ağdamın yenidən canlanması xüsusi vurğulanmalıdır. Uzun illər səssiz qalmış muğamın beşiyi olan bu şəhər bu gün yenidən musiqi ilə nəfəs alır. Qarabağ At Çapanı, Şahbulaq qalası, Şəhriyarın xatirəsi, Ağdam çörəyi, muğam mərkəzləri - bütün bunlar Ağdamın ruhunu qaytaran, onun mənəvi dirçəlişini təmin edən elementlərdir. Ağdam Muğam Mərkəzinin bərpası və regionda keçirilən tədbirlər artıq bu şəhərin mədəniyyət qovşağına çevrilmək yolunda olduğunu göstərir.

Ağdamın ağ günlərini yaşamasının ən böyük səbəbi isə Böyük Qayıdışdır. Zorla tərk etdiyi evlərinə geri dönməyə hazırlaşan və qayıdan sakinlər üçün yeni yaşayış kompleksləri, məktəblər, xəstəxanalar, parklar salınır. Bu proses yalnız fiziki qayıdış deyil, həm də mənəvi bütövləşmədir. İnsanlar öz torpaqlarına qayıtmaqla illərin həsrətini, ağrısını geridə buraxır, yenidən gələcək qururlar. Bu torpaq öz sahiblərini yenidən bağrına basır.

Ağdam həm də Azərbaycanın gücünün, iradəsinin və qətiyyətinin simvoluna çevrilib. Bu gün buradakı inkişaf ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin, siyasi iradəsinin və strateji planlaşdırma qabiliyyətinin bariz nümunəsidir. Ağdamın dirçəlişi Azərbaycanda edalətin, tarixi yaddaşın və dövlətçilik ənənələrinin möhkəmliyinin sübutudur.

Bu gün Ağdamda hər ağacın əkilməsi, hər binanın tikilməsi, hər küçənin salınması həm də gələcək nəsillərə ünvanlanmış bir mesajdır: "Bu torpaq yenilməzdir, bu xalq yenilməzdir." Ağdam artıq təkcə bir coğrafi məkan deyil - o, böyük bir qayıdışın, milli qürurun və yenilməz iradənin rəmzidir.

Ağdamın bu gün yaşadığı dirçəliş təkcə tikinti və infrastrukturla məhdudlaşmır; burada baş verən proses həm sosial, həm iqtisadi, həm də psixoloji yenilənməni özündə birləşdirir. Bu torpağın taleyi ilə bağlı uzun illər davam edən nisgil indi böyük həyəcan və qürur hissi ilə əvəz olunur. Ağdam sakinləri, eləcə də bütün Azərbaycan xalqı üçün bu yenidənqurma işi gələcəyə olan inamın güclənməsi, milli birliyin daha da möhkəmlənməsi deməkdir..

İlk növbədə, Ağdamda yaradılan iş yerləri və iqtisadi canlanma regionun sosial dinamizminə ciddi təsir edir. Bərpa prosesinə cəlb olunmuş minlərlə mütəxəssis, mühəndis, işçi və müxtəlif sahələr üzrə peşəkarlar həm şəhərin quruculuğunu sürətləndirir, həm də yerli əhalinin məşğulluq imkanlarını artırır. Ağdam artıq iqtisadi həyatın yeni mərkəzlərindən birinə çevrilməkdədir. Bu, yalnız şəhərin özünü deyil, bütövlükdə Qarabağ iqtisadi rayonunu canlandıran bir prosesdir.

Ağdamda kənd təsərrüfatının bərpası da xüsusi diqqət çəkir. Münbit torpaqları ilə məşhur olan bu bölgədə müasir aqroparklar, istixana kompleksləri, innovativ suvarma sistemləri qurulur. Məhsuldar torpaqların yenidən dövriyyəyə daxil edilməsi Ağdamın kənd təsərrüfatında əvvəlki şöhrətini bərpa etməsinə zəmin yaradır. Xüsusilə üzümçülük, taxılçılıq, heyvandarlıq kimi sahələrin yenidən inkişaf etdirilməsi bölgənin iqtisadi gələcəyinə real töhfə verir.

Təhsil və elm sahəsində həyata keçirilən layihələr də xüsusilə vacibdir. Ağdamda müasir məktəblərin, peşə təhsil mərkəzlərinin və digər təhsil ocaqlarının inşası burada yeni nəsil gənclərin formalaşmasına, onların yüksək səviyyədə təhsil almasına imkan yaradacaq. Bu, gələcəyin Ağdamını quracaq intellektual kapitalın əsasını təşkil edir.

Ağdamın sosial həyatında baş verən ən önəmli meyillərdən biri isə burada formalaşan yeni ictimai davranış və kollektiv psixologiyadır. Əvvəllər müharibənin izlərini daşıyan bu bölgə indi gələcəyə yönəlmiş, ümid dolu və birləşdirici ruhu ilə seçilir. Köçkün ailələrin qayıdışı ilə şəhər tədricən əvvəlki sosial dinamikasına qovuşur və yeni nəsil burada sağalmış, təhlükəsiz və müasir mühitdə böyüyür. Uşaqların məktəblərə, bağçalara getməsi, gənclərin idman və mədəniyyət mərkəzlərində toplaşması, ailələrin yeni qurulmuş məhəllələrdə birlikdə yaşaması Ağdamın "ağ günlərinin" yalnız başlanğıcıdır. Sosial mühitdə yaranan canlılıq şəhərin həyatına şəfqət, enerji və gələcəyə inam gətirir.

Mədəni sektorun inkişafı da Ağdamın dirçəlişində xüsusi yer tutur. Təsadüfi deyil ki, bu şəhər "Qarabağın mədəniyyət beşiyi" adlandırılır. Muğam sənətinin parladığı, sənətkarların yetişdiyi bu məkanda yeni mədəniyyət ocaqlarının tikintisi təkcə keçmişin xatirəsini yaşatmaq deyil, həm də bu irsi gələcək nəsillərə ötürmək məqsədi daşıyır. Muğam Mərkəzi, incəsənət məktəbləri, sərgi salonları, teatrların planlaşdırılması Ağdamı regionun mədəniyyət paytaxtı kimi yenidən formalaşdırır. Hər il burada keçirilən muğam festivalları, yaradıcılıq tədbirləri, gənclərin iştirakı ilə təşkil edilən layihələr bu şəhərin ruhunu yenidən canlandırır və dünyaya Azərbaycan mədəniyyətinin gücünü nümayiş etdirir.

Ağdamın ağıllı şəhər konsepsiyası onun modernliyinin təməl sütunlarından biridir. Şəhərdə tətbiq olunan ekoloji yanaşmalar - yaşıl enerji, günəş sistemləri, elektrik nəqliyyatı, tullantıların idarə edilməsi üzrə müasir modellər onu həm regionda, həm də dünyada ekoloji baxımdan nümunəvi şəhərlərdən birinə çevirir. Bu ekoloji yanaşma yalnız təbiətin qorunmasına deyil, insanların sağlam həyat tərzinə, müasir urbanizasiya anlayışına uyğun bir yaşam modelinin formalaşmasına istiqamətlənib. Ağdam artıq təkcə bərpa olunmuş şəhər deyil, yeni dövrün ekoloji və texnoloji ideyalarının tətbiq olunduğu bir laboratoriyadır.

Ağdamın iqtisadi həyatında xüsusi rol oynayan bir digər sahə turizmdir. Burada həm tarixi yerlərin bərpası, həm də yeni turistik məkanların yaradılması Ağdamı gələcəkdə turistlər üçün cəlbedici istiqamətə çevirəcək. Şahbulaq qalası, İmarət kompleksi, Ağdam Cümə məscidi, tarixi abidələrin bərpası və onların müəyyən olunmuş marşrutlara daxil edilməsi həm daxili, həm də xarici turistlərin marağına səbəb olacaq. Bu, yalnız iqtisadi dövriyyəni artırmayacaq, həm də Ağdamın tarixinin dünyaya tanıdılmasına xidmət edəcək.

Bütün bu addımların ən böyük mənası isə Ağdamın gələcək nəsillər üçün nümunəvi bir şəhərə çevrilməsidir. Burada qurulan müasir məktəblər, parklar, meydanlar, mədəniyyət ocaqları həm uşaqların rahat böyüməsinə, həm gənclərin inkişafına, həm də ailələrin harmonik yaşamına zəmin yaradır. Gələcəyin Ağdamı artıq bir arzu deyil - dövlətin qətiyyətli siyasəti, xalqın birlik və dayanışması sayəsində reallaşan böyük bir layihədir.

Ağdamın ağ günləri davam etdikcə, bu şəhər bütün Azərbaycan üçün qələbənin, yenilənmənin və sarsılmaz iradənin simvolu olaraq parlayacaq. Bu gün burada atılan hər addım gələcəyin daha güclü, daha işıqlı Ağdamını formalaşdırır - öz əsl sahiblərinə qovuşmuş, yenidən qurulmuş, yenidən doğulmuş bir şəhəri.

Ağdamın dirçəlişinin ən önəmli tərəfi ondan ibarətdir ki, bu proses həm keçmişin ağrılarını sağaldır, həm də gələcəyin parlaq konturlarını cızır. Uzun illər dağıntılar içində qalmış, xarabalıqlar arasında susmağa məhkum edilmiş bu şəhər bu gün həyatın, enerjinin, inkişafın simvoluna çevrilib. Bir vaxtlar "Qafqazın Xirosiması" adlandırılan Ağdamın indi "Qarabağın mədəniyyət, sənət, sənaye və sülh paytaxtı" kimi formalaşması təkcə fiziki deyil, həm də psixoloji, mənəvi dirçəlişin göstəricisidir. Bu dəyişiklik Ağdamın taleyinin artıq tamamilə başqa istiqamətdə irəlilədiyini göstərir.

Ağdamın gələcəyinə yönəlik strategiya Azərbaycan dövlətinin uzunmüddətli planlaşdırma qabiliyyətini, siyasi iradəsini, milli dəyərlərə sədaqətini göstərir. Burada görülən hər iş dövlətin öz vətəndaşına verdiyi dəyərin, Qarabağı sülh, inkişaf və modernlik bölgəsinə çevirmə niyyətinin bariz sübutudur. Bu nəticə həm də onu göstərir ki, Ağdamın dirçəlişi regional və ümumölkə miqyasında yeni iqtisadi dinamizm yaradır. Yenidən qurulan sənaye zonaları, aqroparklar, xidmət sektoru və turizm infrastrukturu Azərbaycanın iqtisadi xəritəsində yeni mərkəz formalaşdırır. Gələcəkdə Ağdamın həm iqtisadi, həm mədəni, həm də sosial baxımdan ölkənin ən perspektivli regionlarından birinə çevriləcəyi artıq şübhəsizdir.

Bəli, Ağdamın ağ günləri həm indi yaşanır, həm də gələcək nəsillər üçün uzun illər davam edəcək. Bu gün burada salınan hər bina, çəkilən hər yol, qurulan hər müəssisə yüz illərlə yaşayacaq bir Ağdamın təməlini qoyur.

Ağdam yenidən doğuldu - və bu doğuluş Azərbaycanın yenilməzliyinin, xalqın qürurunun və tarix qarşısında qazanılmış möhtəşəm qələbənin ən böyük sübutudur.

Yunis İSRƏFİLOV